#### Hardware & Support

- Vi skal lære om maskinvare.
- Hvorfor?
  - For å kunne hjelpe brukere (og oss selv)
  - For å kunne kjøpe inn riktig maskinvare for et bruksområde
  - ► For å forstå hva det faktisk er vi sitter og trykker på ©
- Hva slags maskinvare skal vi lære om?
  - Hovedkort, CPU og RAM
  - ► Lagring, ekspansjonskort, kabler og skjermer
  - ▶ Printere, laptoper og andre bærbare enheter
- Også support, dokumentasjon, presentasjon og profesjonalisme

#### Mandag 19 September

- Hvordan er IT organisert
- Dokumentasjon
- Profesjonalitet
- Klokka 13 får vi besøk fra IT-Support, ha spørsmål klare!
- Presentasjoner -> Gruppearbeid
- Brukerstøtte

# Support & Documentation

Git gud

Typisk organisering av IT: IT-leder Prosjektavdeling Support Drift Utvikling

## 1. linje

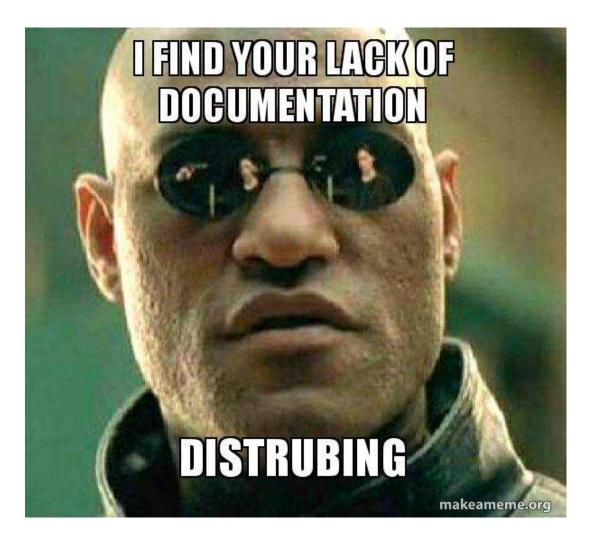
2. linje

3. linje

#### HVEM GJØR HVA?

- 1.Linje Registrerer henvendelser. Eskalerer henvendelser som ikke løses til 2.linje
- **2.Linje L**øser de fleste saker som ikke løses i 1.linje. Eskalerer saker til 3.linje
- **3.linje T**ar tyngre saker som ikke løses i 2.linje. Gjerne dedikert til spesielle applikasjoner / funksjoner

#### **Documentation**



#### Hvorfor dokumentere?

- Som grunnlag for å forstå hva som er gjort :
  - ► For deg selv og kolleger
  - ► For brukeren
- For å forberede videre arbeid («jeg husker det» er ikke gyldig)
- Som grunnlag for beslutninger
- Som en del av leveranse eller prosjekt
- Dokumenter heller for mye enn for lite!
- Mer?

#### Hva om jeg ikke dokumenterer?

- Bruker mer tid på feilretting
- ► Gir dårligere og/eller feil beslutninger
- Må finne opp kruttet på nytt og på nytt og på nytt
- Fører til feil oppsett av systemer
- Kan få konsekvenser for bedriftens omdømme
- Sykdom, bytte av jobb, etc etc

#### God dokumentasjon

- Viktig / kritisk informasjon må komme tydelig frem (gjerne i en innledning)
- Få med mest mulig RELEVANT data
- Skriv så kort som mulig
- Skriv så presist som mulig
- Vektlegg godt språk
- Vektlegg ryddig presentasjon/organisering med forside, innledning, innholdsfortegnelse, sidenummering osv (der hensiktsmessig)

#### Hva dokumenterer IT?

- Support :
  - ► Henvendelse fra brukere
  - Prosedyrer for eskalering
  - Opplæring av nye medarbeidere
- Drift :
  - ► Konfigurasjon av klient / servere
  - Konfigurasjon av switcher / routere
  - Nettverkskart
  - Databaser
  - Prosedyrer og rutiner

#### Revisjon av dokumentasjon

- To alternativer:
  - ► Lag en revidert utgave av dokumentet (i tillegg til originalen)
    - Merk tydelig at det er revidert, med dato og gjerne oppsummering av endringer innledningsvis.
  - ► Inkluder de reviderte delene senere (erstatning for originalen)
    - ► Merk tydelig hvor det er revidert med eksempelvis «Revisjon av XYZ»
- Avhengig av grad av revisjon. Større revisjoner = revidert utgave, mindre justeringer = ta med endringene i egne kapitler i senere rapporter

#### Eksempler

- Support
  - ► Training program Statkraft
- ► Guide to Technical Documentation
  - Eksempel

#### Lab-logg

- Begynn med en gang dere begynner å labbe
- Som utgangspunkt hovedsakelig for din egen del
  - Rekonstruering
  - Veiledning
  - Instruktørfeilsøking
- Eksempel

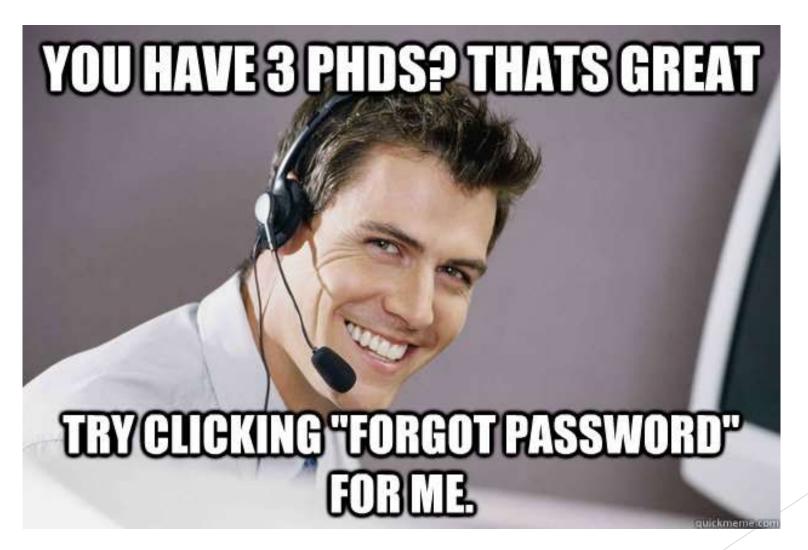
### Hovedoppgaver (og småoppgaver)

- Support & Documentation / Practical Design
- Nivå (oppgavebasert)
- Utforming
- Kildehenvisning

#### Fremlegg/presentasjoner

- Aktuelt uansett avdeling
  - Support?
  - Drift?
  - Utvikling?
  - Ledelse/prosjekt?
- Ting å tenke på:
  - Snakk høyt og tydelig (høyere enn du tror)
  - Innhent relevant informasjon
  - ▶ Begrens wall of text (powerpoint...), bruk stikkord
  - ▶ ØV! Ideelt notatløst, ellers så lite som mulig. Fokus på tilhørerne.
  - ▶ Det er lov å feile, man lærer alltid noe av det ☺

#### Support



#### Incident Reporting

- Tid og dato
- Oppsummering av hendelsen
- Årsak til hendelsen (hvis kjent)
- Hva er gjort for å kompensere / reparere / fixe hendelsen?
- Hvilke tjenester ble påvirket?
- Forslag til oppfølging / videre utberedninger

#### Incident Reporting - Eksempler

- Hva er forskjellen på en Request og en Incident?
- «Alle terminaler brenner»
- «Jeg trenger tilgang til printeren på 4 etg»
- «Ingen på 1881 får logget seg på»

#### Brukerstøtte

https://vimeo.com/27854375



#### Lover og regler

- Personvernloven og datalagringsdirektivet
  - ► <a href="https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/personopplysninger/">https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/personopplysninger/</a>
  - https://www.regnskapnorge.no/artikler/rf-regelverket/personvern-fordummies/
  - https://www.virke.no/lovverk-radgiving/jusarbeidsliv/temasider/personvern/
- Internasjonale lover
- Eget/interne regelverk
- Kundens regelverk

#### Personvern

- Personopplysninger
  - ► F. eks: navn, adresse, e-post, bilder(!), hvilke tv-serier du ser på
  - ▶ Bedrifter må ha et behandlingsgrunnlag for hvert enkelt formål!
  - Har vi gitt opp?
  - ► Every time you try and go on a website YouTube
- Sensitive personopplysninger
  - ► F. eks: etnisitet, religion, fagforening, helse, seksuell legning
  - ► Egne, strengere regler for behandling av disse

#### Etikk

- Respektere privatlivet til kunder
- Dilemmaer
  - ► Mulige lovbrudd?
  - Mulig (bedrifts)utroskap?
  - Virus av varierende slag på maskiner
- Eksempel fra bedrift: <a href="https://serit.no/etiske-retningslinjer/">https://serit.no/etiske-retningslinjer/</a>

#### Mer brukerstøtte

https://www.youtube.com/watch?v=9Pse\_4l-Jco

#### Profesjonalisme / Kommunikasjon

- La kunden få snakke ut, forsikre deg om at du forstår hva som er problemet
  - Veldig lett å bli litt i overkant ivrig!
- Den gylne regel gjelder :
  - Sett deg inn i kundens sted
  - Hvordan liker du å bli snakket til av en pro på et område du er amateur
- Gi kunden en opplevelse av å bli tatt på alvor
- Ikke lov noe du ikke VET du kan holde
- Helt greit å si at du må ta et problem videre

#### Profesjonalisme / Oppførsel

- Punktlighet
- Etterrettelighet
- Fleksibilitet
- Konfidensialitet
- Respekt
- Privacy / Personvern
- Mer?

#### Profesjonalisme / Kundebehandling Part un

- Alltid presentere seg med navn og bedrift
- Personlige meninger bør forbli personlige
- Aldri gå inn i diskusjoner, unngå konfrontasjoner
  - «Microsoft er dritt»
  - «Det gamle systemet var bedre»
  - «Jeg finner ingenting lenger»
- Vær tydelig i tilbakemeldinger
- Hold alltid tidsfrister

#### Profesjonalisme / Kundebehandling Part deux

- Gi relevant informasjon basert på brukerens nivå
  - Noen kan «pinges» andre kan «kontaktes»
  - Er en harddisk alltid en harddisk?
  - ▶ Feil hos ISP
  - ► Feil på printerdriver
- ► En ticket er ikke løst før brukeren har bekreftet det
- «Jeg VET dette!» (s. 717)
- Dersom et problem ikke er løst innen avsatt tid (bedriftsvarierende), skal saken eskaleres til andrelinje sammen med relevant informasjon, hva som er forsøkt osv. Husk å informer berørte kunder!

#### Feilsøking

- Brukeren har mest info.
- «Pc'n min virker ikke»
- Innledende info:
  - Få alle detaljer
  - Når skjedde det? Første gangen? Gjentagende?
  - ► Hvem skjedde det for? Samme bruker på gammel/ny maskin, ny bruker osv
  - Flere som har problemet?
  - Endringer på maskinen?
  - Slettet/installert noe?
  - Hva er forsøkt for å rette det?
  - Har brukeren noen teorier?
  - Workaround
    - ► Midlertidig eller permanent?

#### Feilsøking But moar

- Reprodusering
  - ► Få be- eller avkreftelse på kartlagte «fakta»
  - 3 typer feil
    - Permanent
    - Konsekvent
    - Sporadisk
- Finn og utelukk feilkilder
  - Start bredt og jobb deg innover
  - ► Er det isolert til komponenter leverandør
  - Test løsninger
  - Dokumenter feil og løsning!
- Prioritering. Hvor mange er rammet?
- Feilsøkingsmetodikk: <a href="https://ndla.no/nb/node/102254?fag=102783">https://ndla.no/nb/node/102254?fag=102783</a>

#### Ticketsystemer Número uno

- Innkjøpt fra eksterne leverandører
  - ► Fordeler:
    - ► Ferdig rammeverk og codemonkeys
    - ► Erfaring fra tidligere kunder
  - Ulemper:
    - ► Kan være for generelt
    - ▶ Lite fleksibelt
    - Ofte dyrt

#### Ticketsystemer Número dos

- Egenutviklet
  - ► Fordeler:
    - ► Skreddersydd til organisasjonen, har kun det som trengs
    - ▶ Passer med resten av programvarestacken (databaser, lagring, office)
  - Ulemper:
    - Kompetanse
    - Utviklingstid
    - Starte fra scratch

#### Ticketsystemer Número tres

- Vanlige bestanddeler
  - Insidenter
  - Ønsker
  - Problemer
  - Releaser
  - Teknikere
  - Knowledgebase
  - Timeregistrering
  - Kundedatabaser
  - Self-service
  - Kommunikasjon
    - ▶ Telefon, mail, chat
- Teams
  - Support, drift, utvikling

#### Ticketsystemer Número quatro

- Maaaaasse leverandører
  - Zendesk: <a href="https://www.zendesk.com/support/">https://www.zendesk.com/support/</a>
  - ► Freshdesk: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=oekMG8pl12g">https://www.youtube.com/watch?v=oekMG8pl12g</a>
  - ServiceNow: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=UMcDlbK-gJs">https://www.youtube.com/watch?v=UMcDlbK-gJs</a>
  - PureService (norsk!): <a href="http://www.pureservice.com/no/servicedesk/pureservice-video/">http://www.pureservice.com/no/servicedesk/pureservice-video/</a>

#### How to IT

https://www.youtube.com/watch?v=W4P1qzKl8QM

#### Oppgave!

- Finn en påstand, hva som helst (keep it somewhat political correct..)
- Lag en presentasjon (2-5 min)
- Hold presentasjon
- Ta i mot spørsmål
- ► Ta i mot innspill/konstruktiv kritikk